

imperatoremque in primis mediis et ultimis versantem videntes. Iug. 45 item in agmine in primis modo modo in postremis saepe in medio adesse.

39. contra ius fasque omne rex constitutus. Cat. 15 alia huius-cemodi contra ius fasque. Cf. III, 3.*

41. omni virtute animi corporisque nulli secundus. Cat. 53 virtutem animi ad caelum ferunt. Iug. 28 artes animi et corporis erant. Cf. II, 41. III, 47.

II, 11. Thancmarus autem . . manu promptus acer ingenio bellandi peritus. Iug. 7 erat Iugurtha manu promptus . . impigro atque acri ingenio . . proelio strenuus.

19. Quievit Saxonia post haec ab intestinis bellis. Cat. 5 bella intestina . . grata fuere. Cf. II, 37.

20. et laboris patiens. Iug. 44 neque laboris patiens.

his pro gloria et pro magno latoque imperio illis pro libertate ac ultima servitute varie certantibus. Cat. 58 nos pro patria pro libertate pro vita certamus, illis supervacaneum est pugnare pro potentia paucorum. Cf. III, 53.*

28. et illum iam olim suspectum haberent. Iug. 71 ne super tali scelere suspectum sese haberet. III, 10 suspectum super hac causa Heinrichum . . habentes.

31. memor pristinae virtutis ac nobilitatis elegit mori. Cat. 60 pristinae virtutis memores . . . memor . . pristinae suae dignitatis . . pugnans confoditur.*

vir omni virtute ac industria civibus carus. Iug. 6 omnibus tamen carus esse. 70 carum acceptumque popularibus suis. Cf. II, 33.

37. auctoralis vigore pollent. Iug. 13 in senatu auctoritas pollebat. III, 22. Ipse namque erat patiens laborum supra quam credi possit de homine. Cat. 5 Corpus patiens inediae . . supra quam cuiquam credibile est. Iug. 44 laboris patiens.

35. noctis tenebrae proelium dirimere. Iug. 60 Denique utrumque proelium nox diremit.

36. iussum itaque occidentali porta erumpere. Iug. 99 atque portis erumpere iubet.

44. nam erat natura audacis animi et quod rarum est audacibus bonus consilii. Iug. 7 Ac sane quod difficillimum in primis est et proelio strenuus erat et bonus consilio . . alterum ex audacia temeritatem adferre . . solet.

46. Illis est sola pro muro audacia. Cat. 58, 17 Semper in proelio . . audacia pro muro habetur.*

Plura loquerer, milites mei, si nossem verbis virtutem vel audaciam animis vestris augeri. Cat. 58 Conpertum ego habeo, milites, verba virtutem non addere neque ex ignavo strenuum . . oratione imperatoris fieri. Cf. Iug. 85, 50.*

fortissimi militis ac optimi imperatoris officium gerens. Cat. 60 Catilina . . strenui militis et boni imperatoris officia simul exequabatur.*

Sed non adeo incruenta victoria fuit. Cat. 61 neque tamen exercitus laetam aut incruentam victoriam adeptus erat.*

54. Erant quippe in Gerone multae artes bonae, bellandi peritia in rebus civilibus bona consilia satis eloquentiae. Iug. 28 Nam in consule nostro multae bonaeque artes animi et corporis erant. . . satis providens belli haut ignarus. 7 et bonus consilio.

ut erat animi ardentissimi. Cat. 5 animus . . ardens in cupiditatibus.